

КРАТКИЕ НАУЧНЫЕ СООБЩЕНИЯ

Э. Е. ПОГОСЯН

НОВЫЙ ДЛЯ СССР ВИД ГАЛЛОВОЙ НЕМАТОДЫ
 (NEMATODA, HETERODERIDAE) ИЗ АРМЯНСКОЙ ССР

Исследование собранного нами в 1958 г.* материала из селения Мегри обнаружило еще один вид галловой нематоды—*Meloidogynе acronea* Coetzee** на портулаке (*Portulaca oleracea* L.).

Meloidogynе acronea обнаружена впервые Coetzee в 1956 г. в.

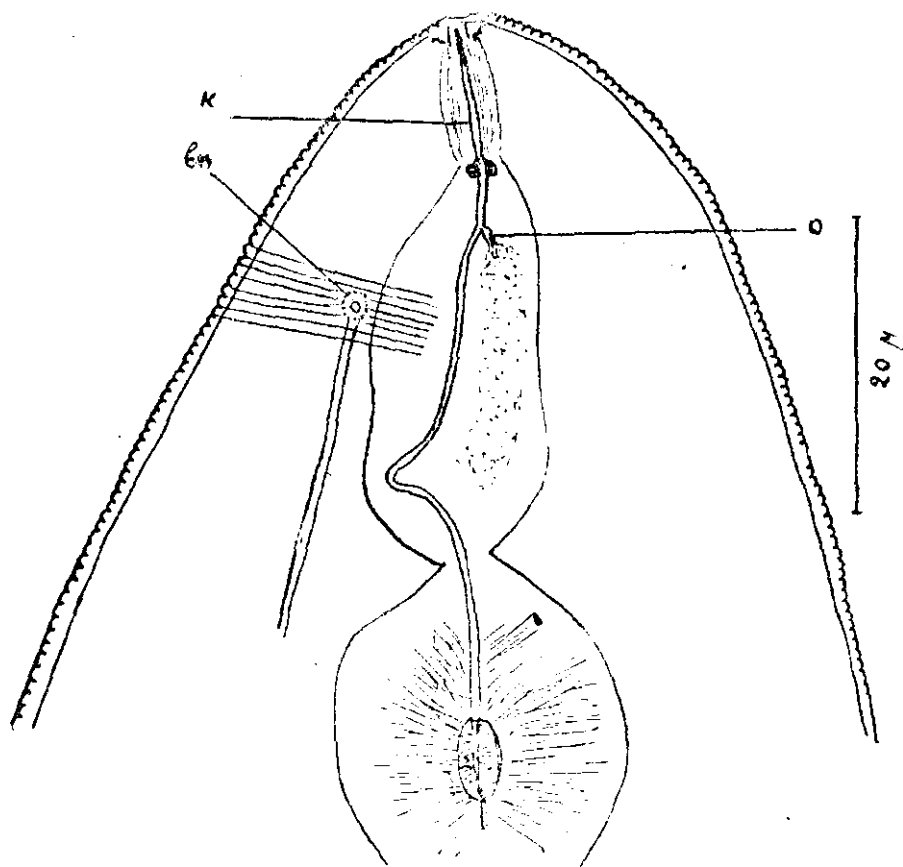

Рис. 1. Головная часть *Meloidogynе acronea* Coetzee, 1956. К—копье, о—отверстие дорзальной железы, ви—выделительная пора.

* Э. Е. Погосян. Галловые нематоды в Армянской ССР. Известия АН АрмССР (биол. науки), т. XIII, 8, 1960.

** Coetzee V. *Meloidogynе acronea* new species of rootknot nematode. Nature, vol. 177, No. 4515: 839—900, 1956.

Южной Африке на корнях *sopro—Sorghum vulgare* var. *Radar* (на одной ферме в Vryburg District, Cape Province. Coetzee указывает также о возможности перехода и развития *M. asconeae* на бобовых и томате.

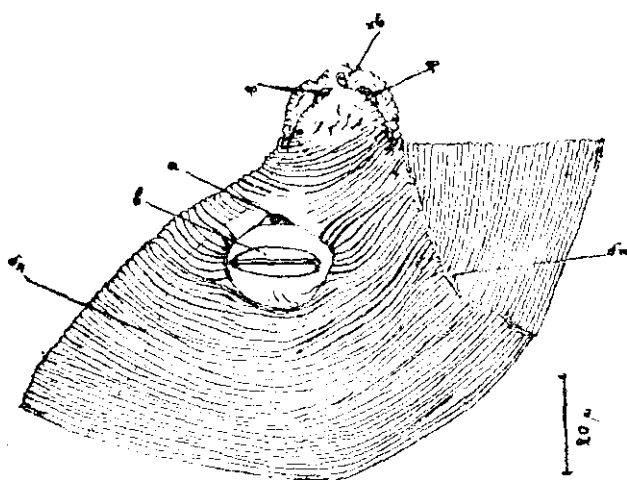

Рис. 2. Задняя часть тела самки *Meloidogynе asconeae* с выступом. Хв.—хвостовой выступ, а—анус, в—вульва, бп—боковое поле, х—хвост, ф. фазмид.

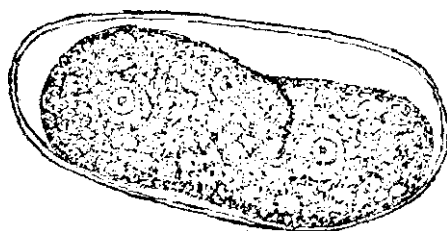

Рис. 3. Яйцо.

Этот вид отличается от других, до сих пор известных видов р. *Meloidogynе* тем, что у зрелых самок на задней части тела имеется округлый выступ, на котором, по описанию Coetzee, расположены анус и вульва.

M. asconeae обнаружена нами в количестве одного экземпляра (самка), длина которой 760 μ , ширина—519 μ . Длина копы—15 μ , длина основания копы почти 2 μ , ширина—4,5— μ . Дорзальная железа пищеварения открывается на 4,5 μ ниже основания копы. Выделительная пора открывается выше среднего бульбуса (на 30 μ от головного конца) (рис. 1).

Длина выступа задней части тела самки—24 μ , ширина—27,2 μ . Расстояние между вульвой и хвостом равно 41 μ , между анусом и хвостом—31,7 μ , между анусом и вульвой—10,6 μ . Длина щели вульвы равна 22 μ (рис. 2). Длина яиц в матке—98,6 μ , ширина—44,2 μ и 47,6 μ (всего 2 яйца) (рис. 3).

Как видно из рис. 2, у нашего экземпляра вульва и анус расположены не на выступе, как указывает Coetzee, а несколько ниже. К сожалению, мы имеем только одну половозрелую самку, поэтому лишены возможности сделать какое-либо предположение об изменчивости этого признака. Остальные признаки почти соответствуют описанию Coetzee.

На портулаке, кроме *M. acronea*, нами обнаружена также *M. javanica*.

Найденная нами в Армянской ССР *M. acronea* одновременно является новой для фауны нематод СССР.

Зоологический институт
АН АрмССР

Поступило 11.IV 1960 г.

Հ. Ե. ՊՈՂՈՅԱՆ

ԳԱՂԱՅԻՆ ՆԵՄԱՏՈՂԻ ԵՈՐ ՏԵՍԱԿ ՍՍՈՒՄ-Ի ՀԱՄԱՐ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻՑ (NEMATODA, HETERODERIDAE)

Ա Վ Փ Ո Փ Ո Ւ Մ

1958 թվականին Մեղրուց հավաքած գալլային նեմատոդների վերաբերյալ նրբիների ուսումնասիրությունը հայտնաբերեց մի նոր տեսակ ևս *Meloidogyne acronea* Coetzee, 1956, դանդուռի (*Portulaca oleracea* L.) վրա:

M. acronea-ն առաջին անգամ հայտնաբերված է 1956 թվականին Coetzee-ի կողմից հարավային Աֆրիկայում, սոփորակաձև կորեկի (*Sorghum vulgare* var. *Radax*) արմատների վրա: Ըստ Coetzee-ի՝ այս տեսակը կարող է փոխանցվել ու զարգանալ նաև լոբազդիների ու տամատի վրա:

M. acronea-ն տարբերվում է գալլային նեմատոդների մյուս բոլոր հայտնի տեսակներից սեռահասուն էգի մարմնի հետին մասի կլորավուն դուրս ցցվածքով, որի վրա, ըստ Coetzee-ի նկարագրություն, տեղավորված է հետանցքը և իգական սեռական անցքը (*vulva*):

Մեր հայտնաբերած էգը իր բոլոր սիստեմատիկական հատկանիշներով համարյա ամբողջությամբ է Coetzee-ի նկարագրությունը, բացառությամբ իգական սեռական անցքի, որը մեր հայտնաբերած էգի մոտ տեղավորված է ոչ թե մարմնի հետին մասի դուրս ցցվածքի մեջ, այլ նրանից քիչ ցած:

Դեբրիստաբար մենք այդ տեսակից առաջիմ ունենք միայն մեկ սեռահասուն էգ, որտեղ և դժվարանում ենք որևէ ենթադրություն անել այդ հատկանիշի փոփոխականության մասին:

Հարուստնում մեր հայտնաբերած *M. acronea*-ն նոր է նաև ՍՍՏՄ-ի նեմատոդների ֆաունայի համար: Դանդուռի վրա, բացի այս տեսակից, մենք հայտնաբերել ենք նաև *M. javanica* [1]: